



שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

12 נובמבר 2014

3.0 דיגום בבית הצרכן

בהתאם לסעיף 27 בתקנות (המסמך זמני עד לעדכון הנחיות הדיגום שהמסמך ישולב בהן)

3.1 על פי תקנה 14 לתקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה ומתקני מי שתייה – 2013), התשע"ג-2013 (להלן – התקנות), יכול צרכן לבקש מספק המים ביצוע בדיקות בביתו, לאחד או יותר מהגורמים המפורטים בטבלה שלהלן. את הדיגום יש לבצע בהתאם להנחיות כלהלן –

סוג הבדיקה	רמת התקן	סוג הבקבוק	נפח דיגום מינימלי במ"ל	אופן השימור בשטח עד לביצוע הבדיקה
חיידקי קוליפורם	0 / 100 מ"ל	פלסטיק או זכוכית סטרילי המכיל סודיום תיוסולפאט	125	בקירור משך השינוע למעבדה עד 6 שעות
עכירות	1 י.ע.ן			בדיקת שדה
כלור נותר	0.1-0.5 מג"ל			בדיקת שדה
ברזל	1.0 מג"ל	פלסטיק מסוג PE או PP	1000 (אין לפצל לשני מכלים)	אין צורך בקירור. משך השינוע למעבדה עד 6 שעות ללא חומרי שימור. מעל 6 שעות ועד 24 שעות – יש להחמיץ עם חומצה חנקתית עד $\text{pH} < 2$
נחושת	1.4 מג"ל			
עופרת	0.01 מג"ל			

3.2 דוגם, ציוד, ומכשירים

- הדיגום יעשה בידי אדם שעבר הדרכה שאישר המנהל לדוגמי מים, בהתאם לתקנה 33(ב) לתקנות.
- כל ציוד הדיגום, כאשר אינו בשימוש, יהיה שמור בארון מיוחד סגור נקי ויבש.
- הציוד יותאם וישמר בהתאם לדרישות הציוד והחומרים המפורטים בהנחיות דיגום מים: בקבוקי הדיגום מהמעבדה, תא קירור, ערכות למדידות שדה, גליל נייר, עט או טוש, טופס דיגום, חומר חיטוי וחומרי השימור.
- דגימות המים ישלחו למעבדה שיש לה הכרה של משרד הבריאות לביצוע הבדיקות.

3.3 חומרים

- 3.3.1 תמיסת חיטוי - תמיסת נתרן היפוכלורייט בריכוז של כ-0.01% (100מג"ל). הכנת התמיסה נעשית על ידי מיהול אקונומיקה ביתית (כ-3%), כף אקונומיקה אחת בליטר מים.
- 3.3.2 לצורך חיטוי הברז ע"י השרייתו בתמיסת החיטוי, יש להצטייד במיכל בעל פתח בקוטר 5 ס"מ לפחות (למשל כוס).
- 3.3.3 חומצה חנקתית מרוכזת (HNO_3) לצורך שימור הבדיקות בשטח תוחזק בתנאי קירור בטמפרטורה של $2-10^\circ\text{C}$.
- 3.3.4 ביום הדיגום תילקח כמות החומרים הנדרשת לצורך הבדיקות באותו יום ותישמר בקירור.
- 3.3.5 חומר חיטוי לניקוי ידיים או סבון.

Department of Environmental Health

Ministry of Health

P.O.B 1176 Jerusalem 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

Tel: * 5400 Fax: 025655914



המחלקה לבריאות הסביבה

משרד הבריאות

ת.ד. 1176 ירושלים 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-5655914



שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות

לחיים בריאים יותר

3.4 בחירת ברוז הדיגום

- 3.4.1 הדיגום יתבצע בברז אחד בלבד בבית הצרכן
- 3.4.2 הדיגום יעשה בברז הנמצא בשימוש שגרתי, בברז המים הקרים בלבד ממנו נלקחים מי שתייה בקביעות. בכתים פרטיים יהיה זה ברז המטבח, ובבניינים ציבוריים, על הדוגם לבחור ברוז הנמצא בשימוש הרב ביותר למטרות שתייה והכנת מזון.
- 3.4.3 הדיגום יתבצע לאחר שהמים לא זרמו בברז כשש שעות (עדיף לאחר הלילה). על הדוגם להנחות את מזמין הבדיקה להזרים מים קרים בברז בשימוש האחרון לפני הדיגום.

3.5 איסוף המים מנקודת הדיגום

3.5.1 דיגום למתכות (יתבצע ראשון)

- 3.5.1.1 אין לפרק את אביזרי הקצה (בפיית הברז) לפני הדיגום
- 3.5.1.2 הכן את בקבוק הדיגום למתכות.
- 3.5.1.3 פתח את הברז להזרמה רגעית (פחות משנייה) להרחקת משקעים
- 3.5.1.4 פתח את הזרם לזרימה מלאה.
- 3.5.1.5 מלא מיד את בקבוק הדיגום למתכות, תוך הקפדה על מניעת מגע בין שפת הבקבוק לפיית הברז (ראה תמונה מצורפת).
- 3.5.1.6 במקרה שמשך הזמן בין הדיגום ועד להגעת הבקבוק למעבדה עולה על 6 שעות – החמץ את הדגימה בחומצה חנקתית.
- 3.5.1.7 פקוק את הבקבוק והעמד אותו באופן יציב בתא הקירור.

3.5.2 דיגום מיקרוביאלי (יתבצע אחרון)

- 3.5.2.1 בצע שטיפה חיצונית של ברז הדיגום עם המים הנדגמים.
- 3.5.2.2 הזרם מים במשך 1-2 דקות. טמפרטורת מים יציבה מעידה על סיום השטיפה.
- 3.5.2.3 בצע את בדיקות השדה לכלור נותר ועכירות במכשירי השדה.
- 3.5.2.4 טבול את פיית הברז למשך כשתי דקות במיכל עם תמיסת נטרן היפוכלורייט, בגובה של 2.5 ס"מ.
- 3.5.2.5 שטוף היטב את הכלור מפיית הברז על ידי הזרמה במשך דקה
- 3.5.2.6 שטוף וחטא היטב את הידיים.
- 3.5.2.7 הוצא את בקבוק הדיגום המיקרוביאלי, וסמן אותו לזיהוי הנקודה ותאריך הדיגום.
- 3.5.2.8 הקטן את זרימת המים לזרם שיאפשר זרימה חופשית לתוך הבקבוק, ללא נתזים.
- 3.5.2.9 מלא אחר ההנחיות הבאות למניעת זיהום המים הנדגמים:
- יש לאחוז בבקבוק הדיגום בחלקו התחתון ולפתוח אותו מבלי לגעת בפייה ובחלקו הפנימי של מכסה הבקבוק.
 - אין להניח את הפקק ואת הבקבוק בנפרד.
 - בתום הדיגום, יש לסגור את הבקבוק המלא בעזרת המכסה מבלי לגעת בפיית הבקבוק.
- 3.5.2.10 מלא את הבקבוק והשאר אויר בגובה של כ-2 ס"מ מתחת לפייה (דרוש לצורך ערבוב המים וכדי למנוע גלישת המים מהבקבוק ואיבוד של נטרן תיוסולפאט).
- 3.5.2.11 סגור את הבקבוק היטב והעמד אותו בניצב וביציבות בתוך תא הקירור.

Department of Environmental Health

Ministry of Health

P.O.B 1176 Jerusalem 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

025655914Tel: * 5400 Fax:



המחלקה לבריאות הסביבה

משרד הבריאות

ת.ד. 1176 ירושלים 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-5655914



שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

3.5.3 תיעוד

תעד את מהלך ופרטי הבדיקה בטופס הדיגום (המצורף להנחיות לדיגום מים) כולל תוצאות בדיקות השדה.



Department of Environmental Health

Ministry of Health

P.O.B 1176 Jerusalem 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

025655914Tel: * 5400 Fax:



המחלקה לבריאות הסביבה

משרד הבריאות

ת.ד. 1176 ירושלים 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-5655914